

*Propunere Curriculum la decizia școlii
(CDȘ) clasa a VII-a*

COMOARA DIN MINE

FUNDAȚIA NOI ORIZONTURI

2020

Prof. Dobocan Ionela-Simina, Prof. înv. primar Chende
Valentina Lorena, Prof. Ardelean Cosmin Vasile, Prof.
Nemeș Mihai Cătălin

PROGRAMA

CUPRINS

I. Notă de prezentare

II. Competențe generale și specifice

III. Conținuturi propuse

IV. Matricea integrării competențelor vizate și a conținuturilor propuse

V. Sugestii metodologice

VI. Evaluare. Descriptori de performanță pentru evaluarea competențelor

VII. Resurse recomandate

VIII. Bibliografie

I. NOTĂ DE PREZENTARE

a. Structura și elementele de noutate ale programei

Acest curs opțional se adresează elevilor de clasa a 7-a. El este structurat în jurul a două arii de competență – manifestarea interesului pentru autocunoaștere și relaționarea armonioasă cu ceilalți – și a două teme mari aferente – autocunoașterea și relaționarea.

Elementele de noutate pe care le aduce disciplina opțională propusă rezultă dintr-o combinație de trăsături. În primul rând, propune ca temă principală explorarea sinelui, printr-un demers orientat spre conștientizarea identității proprii, ajutându-i astfel pe elevi să se cunoască mai bine, să își recunoască și să își gestioneze emoțiile, dar în același timp și relațiile cu alte persoane, să conștientizeze faptul că fiecare individ este valoros, dar că noi toți suntem interdependenți și că relațiile dintre noi și ceilalți din jurul nostru au impact asupra vieții noastre.

În plus, demersul propus necesită implicarea activă a părinților și altor membri ai familiei fiecărui elev în procesul de învățare. Familia contribuie la construirea sinelui, a identității noastre. Așadar, părinții, frații mai mari, bunicii, unchii și mătușile, verișorii etc. sunt antrenați ca resurse în procesul de învățare parcurs de către elevi ca repere de identitate. Membrii familiei (extinse) pot împărtăși amintirile lor și lecțiile învățate din diversele experiențe directe sau indirecte legate de evenimente și fenomene care au avut un impact asupra lor. Acest lucru se poate realiza în abordarea bazată pe învățarea experiențială. O modalitate mai specifică de realizare poate fi demersul numit Biblioteca Vie. „Construirea” unei astfel de biblioteci poate fi un serviciu adus comunității locale prin identificarea și maparea „cărților” (oamenilor cu povești) din această bibliotecă.

Nu în ultimul rând, CDȘ-ul propus are avantajul că poate fi adaptat cu ușurință și la alte nivele de învățământ, complexitatea abordării fiind ajustabilă funcție de gradul de stăpânire a unor noțiuni, concepte, bază teoretică introduse în cadrul disciplinelor din trunchiul comun.

b. Armonizarea cu conceptele cheie ale programului de incluziune a copiilor romi în școală și cu principiile și valorile sistemului educațional

Predarea centrată pe elev: programa presupune recurgerea la identitatea, persoana proprie a fiecărui elev ca obiect al învățării, fiind astfel centrată pe explorarea lumii sale, a sinelui. Particularitățile și diversitatea elevilor sunt punctul focal al învățării. Acest aspect este menit să încurajeze autocunoașterea, autoaprecierea, să întărească stima de sine și inter-relaționarea pozitivă cu colegii și celelalte persoane din proximitatea imediată.

Școala incluzivă și predarea într-un mediu multicultural: Focalizarea pe identitatea elevilor, dar și pe relaționarea între elevi și alte persoane din mediul lor multicultural, divers și din punct de vedere socio-economic, sprijină școala incluzivă. Subtema cea mai relevantă este *Unicitatea persoanei: Sunt unic - suntem diverși. Diferențe individuale. De ce sunt oamenii unici?* Pe această temă recomandăm realizarea unui proiect colectiv, care – pornind de la cartografierea indivizilor și individualităților – va conduce la relieffarea diversității grupului.

Pe lângă faptul că se valorizează fiecare elev, în același timp ei au ocazia să învețe despre relaționarea cu persoane din diferite culturi, grupuri etnice, lingvistice, religioase etc. Competențele specifice cele mai relevante în acest sens sunt: *Recunoașterea emoțiilor trăite în raport cu sine și ceilalți*, *Gestionarea emoțiilor în diferite contexte*.

Drepturile copilului: tema legată de autocunoaștere, de relaționarea cu cei din jur este deosebit de ofertantă din perspectiva abordării temei drepturilor copilului.

Discriminarea (anti-discriminare, toleranță etc.): Combaterea discriminării, la nivelul individului, începe prin cunoașterea de sine și reciprocă și înțelegerea emoțiilor pe care le avem, precum și a modului în care le putem gestiona. În acest sens, programa de față are relevanță pentru promovarea acceptării, a toleranței, iar prin facilitarea cunoașterii reciproce se pun bazele unui comportament de acceptare a alterității, a diversității socio-etno-culturale.

Incluziunea (mediu inclusiv și multicultural): În ansamblul său, prezenta programă promovează educația incluzivă, înțelegând ca cea mai avansată treaptă de manifestare: progres în învățarea relevantă a fiecărui individ. Pentru a oferi educație incluzivă, nu este de ajuns ca un copil să fie prezent, înscris, „tolerat” la școală. De asemenea, odată prezent, cu toate că e important să fie implicat activ în procesul de învățare, acest lucru nu este încă suficient pentru incluziune. Este esențial ca această implicare activă în învățare să aibă efect pozitiv asupra rezultatelor la învățătură, să fie de impact, deoarece adevărata educație incluzivă este atunci când fiecare copil progresează în dezvoltarea competențelor urmărite.

II. COMPETENȚE GENERALE ȘI SPECIFICE (CUNOȘTINȚE, ABILITĂȚI, VALORI)

Domeniul de competență generală C1. Manifestarea interesului pentru autocunoaștere

- C1.1 Identifică trăsături personale în contexte variate
- C1.2 Explică relevanța interacțiunilor cu alții pentru autocunoaștere
- C1.3 Reflectează asupra interacțiunilor și emoțiilor trăite

Domeniul de competență generală C2. Relaționarea armonioasă cu ceilalți

- C2.1 Recunoaște emoțiile trăite în raport cu ceilalți
- C2.2 Gestionează propriile emoții în diferite contexte

III. CONȚINUTURI PROPUSE

III.1. Autocunoaștere

- a. Cunoașterea de sine. Cine sunt eu?
- b. Ce îmi aduce cea mai mare bucurie?
- c. Ce cred ceilalți despre mine? Ce cred eu despre mine?
- d. Unicitatea persoanei: Sunt unic - suntem diverși. Diferențe individuale
- e. De ce sunt oamenii unici?

III.2. Interacțiuni și emoții

- a. Emoțiile din viața noastră
- b. Explorarea emoțiilor
- c. Știm să ne acceptăm emoțiile? Dar să ne stăpânim manifestările?
- d. Nu mă dau ușor bătut!
- e. Am încredere în mine
- f. Până unde merge încrederea în cei din jur?
- g. Suntem împreună
- h. De noi depinde totul

IV. MATRICEA INTEGRĂRII COMPETENȚELOR VIZATE ȘI A CONȚINUTURILOR PROPUSE

Domeniu de competențe generale	Competențe specifice	Conținuturi/ Teme majore	
		Autocunoaștere	Interacțiuni și emoții
		Subteme	Subteme
Manifestarea interesului pentru autocunoaștere	Identifică trăsături personale în contexte variate	Cunoașterea de sine. Cine sunt eu?	Ce cred ceilalți despre mine?
	Explică relevanța interacțiunilor cu alții pentru autocunoaștere	Ce îmi aduce cea mai mare bucurie?	De ce sunt oamenii unici?
	Reflectează asupra interacțiunilor și emoțiilor trăite	Ce cred eu despre mine?	Diferențe individuale
		Unicitatea persoanei: Sunt unic - suntem diverși	
Relaționarea armonioasă cu ceilalți	Recunoaște emoțiile trăite în raport cu ceilalți	Emoțiile din viața noastră	Explorarea emoțiilor
	Gestionează propriile emoții în diferite contexte	Știm să ne acceptăm emoțiile? Dar să ne stăpânim manifestările?	Până unde merge încrederea în cei din jur?
		Am încredere în mine	Suntem împreună
		Nu mă dau ușor bătut!	De noi depinde totul

V. SUGESTII METODOLOGICE

V.1. Proiectarea activităților de învățare

Pentru parcurgerea cursului propunem ca abordare pedagogică majoră învățarea experiențială, iar ca demers general *învățarea bazată pe proiect*, care permite elevilor să investigheze în profunzime temele propuse.

Un caz specific al metodei învățării bazate pe proiect este *învățarea prin proiecte realizate în folosul comunității* (în engleză, *service-learning* – SL). Învățarea prin serviciul adus comunității (SL) este o strategie care integrează acțiuni îndreptate spre rezolvarea unor probleme din comunitate cu mai buna cunoaștere a sinelui, inclusiv în relație cu ceilalți.

SL se concretizează sub forma unor proiecte inițiate și implementate de către elevi sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice. SL se bazează pe cunoașterea comunității locale și conduce la implicare civică crescută a elevilor în această comunitate. Elevii, prin angajarea în rezolvarea unor probleme reale ale comunității în care trăiesc, au posibilitatea de a dobândi competențele urmărite de disciplina de față, precum și de a îmbunătăți calitatea vieții din sânul comunității în care trăiesc și de a-și modela în același timp atitudinea față de diverse grupuri din comunitate. Această legătură dintre curriculum și serviciul comunitar permite elevilor să se raporteze la diferite persoane – congeneri, dar și adulți – în moduri noi. SL permite elevilor să se dezvolte cognitiv și emoțional în contexte de învățare autentice, relevante pentru viața lor. De asemenea, SL facilitează dezvoltarea competențelor necesare participării cu autonomie și responsabilitate civică în grupuri și comunități tot mai complexe.

Dintre cele trei categorii de serviciu în folosul comunității - serviciul direct, indirect și advocacy – pentru disciplina de față propunem ultima categorie: advocacy, cea prin intermediul căreia elevii pot promova valorile din diversele grupuri și familii ale comunității. Pentru un exemplu de proiect de advocacy realizat, a se vedea proiectul *Fii parte la diversitate!* inițiat de prof. Cristina Tudorașcu, descris în publicația „10 Proiecte de Service Learning. Profesori – Școli – Schimbări”, paginile 9-10.

Utilizarea proiectelor de învățare prin serviciu adus comunității poate fi decisă de profesor sau de colectivul de profesori la începutul anului școlar. În aceste condiții, în planificarea anuală, profesorul va include etapele realizării unui proiect (analiza contextului, alegerea problemei, proiectarea acțiunilor, activităților, realizarea intervențiilor, monitorizarea, evaluarea, reflecția) și va aloca fiecărei etape un timp rezonabil care să permită explorarea sinelui și a relațiilor cu ceilalți, ocazii de gestionare a unei diversități de emoții, în funcție și de specificul proiectului spre care dorește să îi conducă pe elevi.

Pentru proiecte de anvergură mai mică, a se vedea descrierea proiectelor (P1 și P2) de mai jos.

V.2. EXEMPLE DE PROIECTE

P.1. NUMELE MEU. CUNOAȘTERE ȘI AUTOCUNOAȘTERE

Activitățile de mai jos oferă ocazia de a dezvolta competențele specifice:

- Identifică trăsături personale în contexte variate
- Reflectează asupra interacțiunilor și emoțiilor trăite
- Gestionează propriile emoții în diferite contexte

Pentru a pregăti această activitate, discutați cu elevii descriptorii de performanță, ce înseamnă în termeni observabili competențele specifice vizate și cum vor demonstra că au dobândit aceste competențe sau că au avansat în dezvoltarea lor.

ACTIVITATEA 1. Prenumele meu

Joc: Calitățile numelui meu

- fiecare elev își scrie prenumele vertical pe ecusonul de pe piept
- elevii își identifică trăsături personale care să înceapă cu fiecare literă cuprinsă în prenume;
- fiecare elev își prezintă calitățile prenumelui

De exemplu:

G - gingașă

A - ambițioasă

B - bună

I - isteță

Text: *Fetița căreia nu-i plăcea numele său* de Elif Shafak (Editura Polirom Junior, 2016, pp. 7-11)
(vezi Anexă mai jos)

Pornind de la fragmentul citit, fiecare copil explorează povestea numelui său. În acest scop, stă de vorbă cu părinții și află cum au ales numele pentru ei, ce semnificație are numele primit la botez pentru părinți, ce alte prenume ar fi putut să aibă (de exemplu, dacă era de celălalt sex)?

O continuare a activității poate fi realizarea unei anchete în școală pentru a afla cât de mulțumiți sunt elevii de prenumele lor, care sunt cele mai populare prenume, câte prenume au în medie elevii șamd.

ACTIVITATEA 2. Despre calitățile mele

1. Elevii se adună în cerc și își imaginează că se află la o petrecere. Ei își închipuie că au în mână un pahar cu suc. Unul câte unul, elevii ridică mâna și rostesc un discurs laudativ la adresa lor. După fiecare discurs, elevii se prefac că sorb din paharul cu suc, în conformitate cu discursul.

Ex. Nu vreau să mă laud, dar pot să spun despre mine că sunt ...

În timpul acestei activități lauda de sine ar trebui să fie pozitivă; nu se admit tachinările.

2. Elevii primesc apoi fișa de lucru, pe care o completează individual:

CINE SUNT EU?

- Oamenii de care îmi pasă cel mai mult în viață sunt ...
- Mă simt mândru de mine când ...
- Sunt o persoană plăcută pentru că ...
- Oamenii pe care îi admir cel mai mult în viață sunt ...
- Calitățile pe care le admir cel mai mult la ei sunt ...
- Două dintre calitățile mele sunt ...
- Unul din lucrurile cele mai bune pe care le-am făcut vreodată a fost ...

3. După ce elevii au completat fișa de lucru, sunt îndemnați să împărtășească una dintre calitățile pe care au scris că le admiră. Aceste calități sunt scrise pe tablă.

4. Se discută pe marginea acestor calități. Ce fel de oameni admirăm? Au aceștia numai calități sau au și defecte ?

5. Se discută cu elevii pe marginea răspunsurilor date, la alegere. Elevii trebuie să-și mobilizeze întreaga putere pentru a spune despre ei ceva pozitiv, în fața întregii clase. Prin acest demers, elevii își dezvoltă sentimentul propriei valori, deoarece clasa îi ascultă cu atenție.

6. Activitatea se încheie cu un joc: *Mașina de spălat*.

- Se formează două șiruri de copii, față în față.
- Un voluntar, cel care rămâne fără pereche sau animatorul, trece printre cele două șiruri („mașina de spălat”). Când ajunge în dreptul primei perechi din șir, se oprește și așteaptă să fie „spălat”: fiecare participant la joc îi pune mâna pe umăr și îi spune o caracteristică, o calitate personală sau o vorbă bună.
- Cel „spălat” mulțumește și trece mai departe.

Atenție: se va insista de la început pe caracterul pozitiv al comunicării!

Neapărat trebuie să treacă prin „mașina de spălat” copiii triști, timizi, negativiști, pentru a le ridica moralul, pentru a le dezvolta încrederea în sine sau pentru a-i determina să gândească pozitiv.

Anexă la P1. Fetița căreia nu-i plăcea numele său

fragment, de Elif Shafak, Editura Polirom Junior, 2016, pp. 1-11

Într-un oraș mare, pe o stradă largă, la etajul al treilea al unui bloc albastru, locuia o fetiță. Nu era nici prea înaltă, nici prea scundă. Culoarea părului ei era de un castaniu care vara bătea spre galben, iar toamna, spre roșcat. Poate că era un pic cam slăbuță, dar nu s-ar zice nici că era slabă de s-o ia vântul pe stradă. Fața îi era rotundă și ochii, căprui. Cel mai mult îi plăcea să citească, să asculte muzică, să se uite la filme, să deseneze, să se joace cu mingea, să sară coarda și să facă biscuiți cu ciocolată. Jocul care îi plăcea cel mai mult și pe care îl juca singură era acela de a ghici forme cunoscute în norii de pe cer. Uneori, un nor se asemena foarte tare cu un melc uriaș, alteori cu o girafă. Uneori semăna cu un hamburger, alteori cu o înghețată care se topește în cornetul ei.

Fetița avea și animale preferate: pisicile, câinii, caprele, caii și veverițele dungate. Adevărul este că nu întâlnise încă în viața ei o veveriță dungată, dar, chiar și-așa, le iubea. Pereții camerei ei erau plini de poze cu veverițe dungate.

Încă de când era cât un dop își dorise o pisică. Sau un cățel. Sau o capră. Sau un cal. Dar mama ei, doamna Hayal, îi spunea întotdeauna, „Nu se poate! Pisicii îi cade părul și-am să fac alergie, capra behăie și-o să deranjeze vecinii. Iar calul nu avem unde să-l ținem, fetița mea”.

- Dar, mami, vreau și eu să hrănesc un animal!

- Îți vei hrăni când vom merge la grădina zoologică!

- Dar e interzis! Și, oricum, eu vreau să avem animalul nostru la noi acasă!

În cele din urmă, în decursul aceluși an, bunicul ei, domnul Hasan, îi dăruise două broscuțe-țestoase de apă. Le ținea pe o măsuță într-un bol de sticlă.

Le chema Ziua și Noaptea. Dar, cum semănau ca două picături de apă, era greu să-ți dai seama cine-i Ziua și cine-i Noaptea.

Era un copil curios. Citea de la cap la coadă Enciclopedia animalelor. Astfel aflase că țestoasele se hrănesc cu râme. Într-o zi, după ce a plouat, a mers afară, a săpat în pământ și a adunat o grămadă de râme. Unele erau scurte, altele lungi ca macaroanele.

Le-a pus pe toate în borcan și le-a adus acasă.

- Privește, mami, am strâns de mâncare pentru Ziua și pentru Noaptea!

Dar doamna Hayal s-a dat țipând înapoi.

- Ah, scoate repede creaturile astea din casa mea!

De atunci fetița n-a mai adus niciodată râme acasă. Le hrănea numai cu mâncare specială. Și le mai dădea comprimate de calciu ca să li se îngroașe carapacea. Pentru că, dacă nu aveau o carapace sănătoasă, nu se puteau apăra. Cine știe, poate că și oamenii sunt la fel. Da, nu au carapace, dar trebuie să fie puternici în fața greutăților vieții.

La fel cum iubea animalele, iubea și sportul. În special baschetul și voleiul. Îi plăcea și fotbalul. „Fotbalul nu este pentru fete”, i se spunea.

Dar în camera ei avea un album în care colecționa cartonașe cu fotbaliști. Știa mai bine decât mulți băieți din clasa ei care sportiv a marcat nu știu câte goluri, care echipă a câștigat de nu știu câte ori.

Dintre fructe, îi plăceau merele, mandarinele și pepenii; dintre culori, prefera roșul, movul și verdele; dintre anotimpuri, ar fi ales iarna și primăvara. Ca desert alegea întotdeauna budinca de orez, iar băutura ei preferată era limonada. Toate acestea îi plăceau încă de când era mică. Dar era și un lucru important care nu-i plăcea absolut deloc: numele ei!!!

Nu-i plăcea numele ei. Chiar îi era rușine cu el. Ce bine ar fi fost dacă ar fi avut alt nume. De exemplu, la fel ca verișoara ei, Bahar, care înseamnă primăvară... sau ca fetele vânzătorului de la chioșc, cele cu părul împletit și obrații plini de pistru: Cigdem, Sinem și Didem... sau ca numele colegelor ei de școală: Ada, Asli, Aysegul, Beyza, Defne, Ebru, Ela, Gamze, Kubra, Meltem, Ozlem, Pinar, Tuba, Zeynep... Ce multe nume sunt pe acest pământ, unul mai frumos decât celălalt și ușor de pronunțat... Dar mama și tatăl ei nu luaseră în seamă nici unul și, după atâta căutare, îl găsiseră pe cel pe care-l purta acum. Măcar dacă ar mai fi avut unul. Dar nu avea. Sau măcar o poreclă! Toți copiii de la școală aveau câte o poreclă: unele mai frumoase, altele mai hazlii. Numai ea nu avea una, pentru că numele îi era atât de ciudat, încât oricum părea a fi o poreclă amuzantă. Într-o zi, în timp ce tatăl ei citea ziarul la micul dejun, o știre de pe ultima pagină i-a atras atenția. Era un articol despre numele ciudate pe care le dau cântăreții și artiștii de film celebri copiilor. Astfel a aflat că pe pământ există și alți oameni care au, la fel ca ea, nume neobișnuite. Cum ar fi Şeftali, Elma, Incir, Bulbul, Okyanus, Mavi Melek, Şekerpare...

Adică Piersica, Mirul, Smochina, Privighetoarea, Oceanul, Înger Albastru sau numele unui desert turcesc... Oare ce simțeau ei? Cum e să te cheme domnul Ocean sau doamna Privighetoare?

Dar nici măcar aceste nume neobișnuite nu i se păreau mai grele decât al ei. Pentru că numele ei era chiar așa: Sakiz Sardunya. Adică Mușcată Curgătoare.

- Mamă, cum v-a trecut prin cap să îmi puneți un astfel de nume? întrebuse ea odată.

- E nume de floare, fetița mea. Ce frumos! îi răspunsese mama. La fel ca Mine, Agelya, Lale, Menekşe¹. . . Nu e cu nimic diferit față de aceste nume.

- Da' nimeni nu glumește pe seama lor. De mine râde toată lumea!

- Așa și se pare ție. De ce să râdă? Toată lumea iubește florile. Punct!

¹ Veronica, Azaleea, Laleaua, Viola (n.t.).

P.2. ORACOLUL

Proiectul de mai jos oferă ocazia de a dezvolta competențele specifice:

- Recunoaște emoțiile trăite în raport cu ceilalți
- Reflectează asupra interacțiunilor și emoțiilor trăite
- Gestionează propriile emoții în diferite contexte

Pentru a pregăti această activitate, discutați cu elevii descriptorii de performanță, ce înseamnă în termeni observabili competențele specifice vizate și cum vor demonstra că au dobândit aceste competențe sau că au avansat în dezvoltarea lor.

Acesta este un proiect de derulat pe toată durata unui semestru. La începutul semestrului, fiecare elev primește un bloc-notes sau un caietel artizanal cu atâtea pagini câți copii sunt în clasă. Pe prima pagină, se reia prezentarea din activitatea Cine sunt eu? descrisă mai sus. Se poate adăuga o fotografie sau un desen (autoportret).

La începutul sau la sfârșitul fiecărei lecții, alocați 10 minute când elevii pot să consemneze în Oracolul cel puțin al unui coleg. Așteptarea explicită este ca fiecare să completeze în Oracolul fiecăruia. Nu se admit completările anonime – ele trebuie semnate.

Atenție: se va insista de la început pe caracterul pozitiv al comunicării! Se admit glume prietenoase, dar nu tachinări.

VI. EVALUARE. DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ PENTRU EVALUAREA COMPETENȚELOR

Competențe specifice	Descriptori de performanță		
	Nivel modest	Nivel mediu	Nivel avansat
Identifică trăsături personale în contexte variate	Identifică două trăsături, cu sprijin	Identifică două trăsături, independent	Identifică mai mult de două trăsături, independent
	Exemplifică o trăsătură personală în contextul solicitat (de exemplu, la școală, acasă)	Exemplifică două trăsături personale în contexte diferite, numite independent	Exemplifică mai mult de două trăsături personale în contexte diferite, numite independent
Explică relevanța interacțiunilor cu alții pentru autocunoaștere	Cu sprijin, explică relevanța interacțiunilor cu alții pentru autocunoaștere	Cu sprijin, explică deseori nuanțat relevanța interacțiunilor cu alții pentru autocunoaștere	Explică nuanțat relevanța pentru autocunoaștere a interacțiunilor cu diverse alte persoane, fără sprijin
Reflectează asupra interacțiunilor și emoțiilor trăite	Formulează reflecții scurte asupra interacțiunilor și emoțiilor trăite, răspunzând punctual la întrebări	Formulează reflecții uneori nuanțate asupra interacțiunilor și emoțiilor trăite	Formulează reflecții nuanțate asupra interacțiunilor și emoțiilor trăite, punctând lecții învățate pentru interacțiuni viitoare
Recunoaște emoțiile trăite în raport cu ceilalți	Recunoaște două emoții trăite în raport cu ceilalți, cu sprijin sau independent	Recunoaște patru emoții trăite în raport cu ceilalți, dintre care cel puțin două independent	Recunoaște cinci sau mai multe emoții trăite în raport cu ceilalți, independent
Gestionează propriile emoții în diferite contexte	Gestionează propriile emoții limitat, în 1-2 contexte școlare (de exemplu, la lecție, în relație cu profesorul)	Gestionează propriile emoții în majoritatea contextelor, aplicând unele strategii cunoscute, inclusiv în afara clasei	Gestionează propriile emoții aplicând strategii cunoscute adecvate contextului, inclusiv în afara clasei

VII. RESURSE RECOMANDATE

Materialele suport pe care le recomandăm spre folosire în cadrul acestui program opțional sunt de următoarele tipuri:

1. Texte propuse spre lectură
  - 1.1. O, în ce locuri minunate o s-ajungi!, Dr. Seuss, traducere din limba engleză de Florin Bican, Editura Arthur, București, 2018.
  - 1.2. Eu sunt Malala - Tânăra care a luptat pentru educație și a schimbat lumea, Malala Yousafzai și Patricia McCormick, Editura Young Art, iunie 2018
  - 1.3. De ce plângem? O explicație a plânsului pentru cei mici și cei mari, Andreea Constantin, Editura Cartea Copiilor, București, 2017.
  - 1.4. Am dreptul să fiu copil, Aurélie Fronty, Alain Serres, Cartemma, 2018.
  - 1.5. Eu și infinitul, Kate Hosford, Lizuca Educativ, 2016.
  - 1.6. Lupul cel mare și lupul cel mic, Nadine Brun-Cosme și Olivier Tallec, Cartea Copiilor.
  - 1.7. Ursul și pianul, David Litchfield, Editura Girasol, 2015.
  - 1.8. Minunata pălărie a lui Millie, Satoshi Kitamura, Pandora Publishing, București, 2015.
  - 1.9. Fetița căreia nu-i plăcea numele său, de Elif Shafak, Editura Polirom Junior, 2016
2. Fotografii / simboluri/ potrete reprezentând diverse emoții
3. Imagini sau scurte videouri care reprezintă interacțiuni în diferite contexte (de exemplu: scurte filme animate despre empatie, furie, bucurie, [tristete](#) etc.)

Când se ia decizia utilizării unor texte suport pentru învățare, se va ține cont de următoarele aspecte:

1. Materialele selectate trebuie să răspundă interesului elevilor și competențelor urmărite în programă.
2. Textele (de exemplu, poveștile) utilizate nu trebuie să fie moralizatoare: scopul principal pe care aceste materiale îl servesc este acela de a sprijini elevii în exprimarea gândurilor, sentimentelor, experiențelor proprii.
3. Lungimea textelor trebuie să fie un criteriu de selecție: textele prea lungi pot fi solicitante și s-ar putea să nu permită timp suficient pentru discuții.
4. Limbajul textelor trebuie să corespundă nivelului de comprehensiune al elevilor. De preferință, se va evita limbajul greoi, cu arhaisme și formulări sofisticate, mai ales la textele de întindere relativ mare.

Surse on-line pentru accesarea altor resurse didactice:

<https://www.noi-orizonturi.ro/profesorul-experiential/>

Asociația Lectura și Scrierea pentru Dezvoltarea Gândirii Critice România (2012) Mentorat pentru dezvoltare complexă. Ghid pentru mentori, Disponibil la

<https://www.alsdgc.ro/proiecte/view/id/32/lang/ro> (accesat la 26.02.2020)

VIII. BIBLIOGRAFIE

- Fundația Noi Orizonturi. *10 Proiecte de service learning. Profesori – Școli – Schimbări*. Disponibil la <https://www.noi-orizonturi.ro/service-learning-in-clasa/> (accesat la 26.02.2020)
- Fundația Noi Orizonturi. Manual de Service-learning în Europa Centrală și de Est pentru profesori și elevi implicați. Disponibil la <https://www.noi-orizonturi.ro/service-learning-in-clasa/> (accesat la 26.02.2020)
- Cazacu, Anca, Boteanu, Ileana (2016). Culegere de exerciții de dezvoltare personală. Auxiliar pentru ora de dirigenție, Editura George Tofan Suceava
- Pașca, Maria Dorina (2004). Povestea terapeutică, Editura Ardealul, Târgu Mureș
- Culidiuc, Tiberiu (coordonator) (2015). IMPACT – jocuri și povestiri, Manual de educație nonformală, ediția a II-a, Fundația Noi Orizonturi
- <https://www.noi-orizonturi.ro/resurse2-2/> (accesat la 26.02.2020)
- <https://www.didactic.ro> (accesat la 26.02.2020)

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014 – 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor